

ČRNO *na* BELEM

GLASILO ČASOPISNO-TISKARSKEGA PODJETJA PRAVICA-DNEVNIK

Leto XIV

8. junija 1979

Številka 1

BESEDA UREDNIKA

Pred vami je spet, po daljšem časovnem presledku, nova številka časopisa Črno na belem. Naš namen je, da bi vsak mesec pripravili eno številko časopisa, saj se v delovni organizaciji kot je naša iz dneva v dan nabere veliko novic in dogodkov, o katerih bi bilo vredno pisati in o katerih bi moral biti obveščen sleherni delavec tiskarne in Dnevnika.

Nov uredniški odbor se bo potrudil, da bo pripravil čimveč aktualnega in zanimivega gradiva, da bi dobili pester, angažiran in z informacijami bogat časopis.

Koliko bomo uspeli v svojih namenih, je brez dvoma v veliki meri odvisno od samega uredniškega odbora in njegove aktivnosti, nič manj pa od pripravljenosti na sodelovanje drugih članov kolektiva.

Črno na belem je že pred leti imelo številčen krog bolj ali manj rednih sodelavcev. Računamo, da se nam bodo spet oglasili s svojimi prispevki, ravno tako pa pričakujemo odziv novih sodelavcev in mlajših delavcev, ki so se šele pred kratkim zaposlili v naši delovni organizaciji. Ni nujno, da bi se vsakdo moral oglasiti s prispevkom. Dragoceni nam bodo tudi predlogi, kaj bi radi brali v svojem časopisu.

Sleherno pomoč bomo radi sprejeli!

NAŠA GRADNJA

Od prvih zamisli in iniciative Cankarjeve založbe, da bi izrabili dragocen prostor med novejšo in staro stavbo ter zgradili novo poslovno stavbo je že daleč, morda celo predaleč, da bi se spomnili vseh težav, ki so že takoj v začetku odmaknile realizacijo zamisli za nekaj let.

Iztrošenost stare rotacije in nabava nove, ki zahteva dvoetažne prostore, pomanjkanje skladišča za roto papir, prodajnih prostorov za časopis, adremo in pisarn za redakcijo in Radio Glas Ljubljane so pogojevali nujnost realizacije stare zamisli in priprave za gradnjo so stekle.

Izdelavo projekta, projektant je prof. ing. Edo Ravnikar, in načrtov je prevzelo projektantsko podjetje BIRO 71, Domžale. S temi prvimi koraki pa so se pričele tudi prve težave, ki so se od dne do dne stopnjevale. Ogromna zamuda pri izdelavi načrtov, soglasje k gradnji, gradbeno dovoljenje in ne nazadnje po-

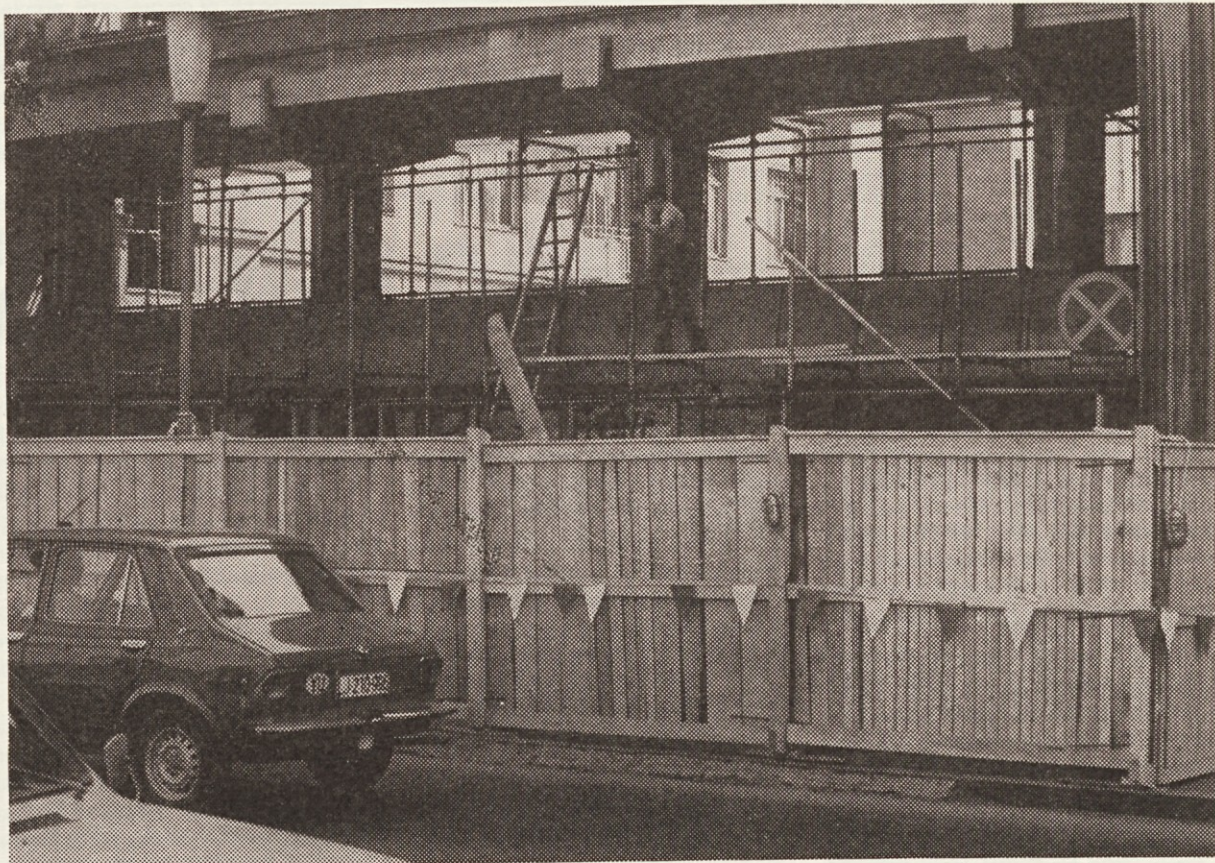
manjkanje finančnih sredstev, so odlagale začetek gradnje iz meseca v mesec.

No, končno je tudi to za nami. Na osnovi javne licitacije za oddajo del v kateri so sodelovala podjetja Gradis, Pionir, Tehnika in Obnova, je bila gradnja poverjena podjetju Tehnika, ki je nudila tako rokavno, kot finančno najboljše pogoje. 2. 3. 1979 je bila z njimi sklenjena gradbena pogodba, ki določa začetek gradnje za 15. 5. 1979, dovršitev prve faze, to je rotacije do 22. 9. 1979 in končno dovršitev do 21. julija 1980. Nadzor nad investicijo smo poverili podjetju Standard-Invest TOZD Inženiring, ki se je tudi že vključilo v delo.

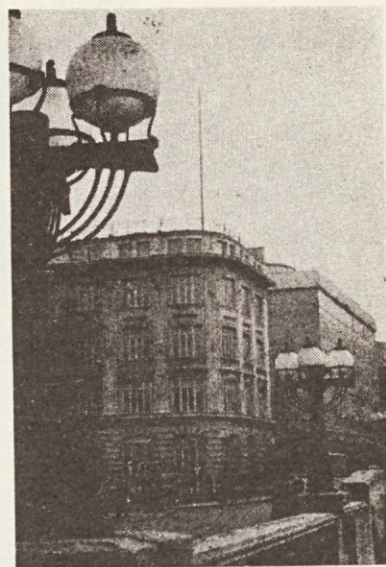
Pripravljalna dela za pričetek gradnje so stekla. Gradi se provizorij med Labodom in delavnicami, kjer pričnemo 18. 4. 1979 z začasno montažo König-Bauerove rotacije. Ko steče ta, pričnemo s premeščanjem Solne v skladišče roto papir-

ja, po zagonu te, pa demontiramo drugo Solno, ki gre v generalni remont. Ta postopek, ki sicer zavlačuje novo gradnjo, je nujen zato, da izključimo izpad proizvodnje časopisov, s tem pa tudi izpad dohodka, ki nam ga doprinašajo.

Začetek je tu, a do uspešnega zaključka je še mnogo težav in trdega dela. Z dobro voljo in razumevanjem bomo prebrodili tudi to, urejena rotacija z novim strojem in boljšimi pogoji za delo pa je garant večjemu dohodku nas vseh, zato moramo razne ukrepe v zvezi s tem, ki so pa nujni, vzeti na znanje z vsem razumevanjem, tako, kot so to pokazali delavci rotacije, ki bodo prisiljeni štiri mesece delati v zelo težkih pogojih in jim gre za njih odnos do reševanja skupnih problemov posebna pohvala in zahvala.

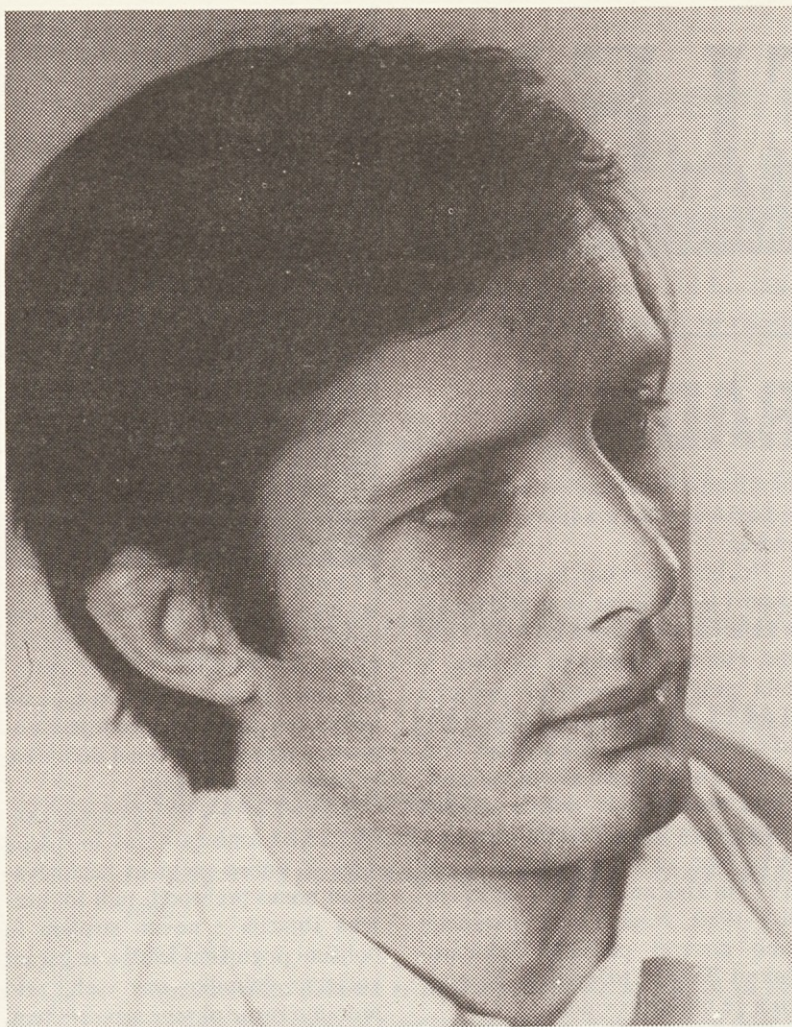
Zdaj ni več nobenega dvoma: »most« med Ljudsko pravico in Ljubljanskim dnevnikom bo nadomestila nova stavba. Najprej bodo zgradili prostore za novo rotacijo, ki danes predstavlja ozko grlo nadaljnega razvoja celotne delovne organizacije. (Foto: Z. Valant)

LJUBLJANA
1979

PO 1617/1981

ZA ČETRTRINO VEČJI CELOTNI PRIHODEK

Nobenega dvoma ni, da je tiskarna Ljudske pravice v preteklem letu dobro poslovala. Tiskarna je dosegla prek 167 milijonov celotnega prihodka, ali za celo četrtrino več kot pred letom dni. Stroški pa so se istočasno povečali samo za 18 odstotkov, torej precej manj kot celotni prihodek.

Največjo »zaslugo« za tolikšno povečanje celotnega prihodka ima naraščanje cen surovin in materialov ter tujih in tiskarskih uslug. Na račun večjih cen odpade 14,6 odstotka povečanja celotnega prihodka, 5 odstotkov gre na račun plačane realizacije, 6 odstotkov pa na račun večjega obsega proizvodnje in boljše produktivnosti dela.

Konec aprila je dolžnost glavnega urednika Ljubljanskega dnevnika in direktorja ČTP Pravica-Dnevnik prevzel Milan Meden, dolgoletni sodelavec Dnevnika. Milan Meden je doslej opravljal dolžnost podpredsednika Komisije za agitacijo in propagando pri CK ZK Slovenije.

POSLOVANJE LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA V LETU 1978

Skladi capljajo za osebnimi dohodki

Če bi v lanskoletnih poslovnih rezultatih Ljubljanskega dnevnika imeli pred očmi samo naraščanje dohodka, bi lahko bili zelo zadovoljni, saj je naraščal dokaj hitro. Toda ravno tako hitro so naraščali tudi osebni dohodki in sklad skupne porabe, tako da je v poslovnem skladu ostalo neprimerno manj, kot smo predvidevali v investicijskem elaboratu.

Celotni prihodek je v lanskem letu znesel prek 137 milijonov dinarjev, ali za 15 odstotkov več kot leto poprej. Sam dohodek pa je presegel znesek 40 milijonov dinarjev, tako da je bil za 34 odstotkov večji kot leta 1977. Osebni dohodki so v preteklem letu znašali 31 milijonov dinarjev in so bili za kar 35 odstotkov večji kot leta 1977, sklad skupne porabe pa se je v tem času povečal za 62 odstotkov. V njem se je lani nabralo sredstev v višini prek 4,3 milijona dinarjev.

Če bi primerjali naraščanje sredstev v poslovnem skladu v odstotkih s preteklimi leti, bo lahko ugotovili, da je lanskoletni znesek nekajkrat večji od tistega iz leta 1977 in 1976. Toda kljub temu se je lani v poslovnem skladu znašlo manj kot en milijon dinarjev, kar je brez dvoma zelo skromen znesek glede na načrtovano naložbo, ki je nujna za nadaljnji razvoj naše delovne organizacije.

Potrebno je še povedati, da je do obstoječega povečanja sredstev v poslovnem skladu prišlo predvsem po zaslugi dejavnikov izven naše delovne organizacije. Lani je Dnevnik dobil dotacijo v višini 3,4 milijona dinarjev, razen tega pa so ga oprostili nekaterih dajatev iz dohodka v višini 1,7 milijona dinarjev.

Stroški so v preteklem letu znašali prek 98 milijonov dinarjev, tako da so bili za 23 odstotkov večji kot leta 1977 in za devet odstotkov nad višino stroškov, ki smo jih načrtovali na začetku preteklega leta. Na številne stroške gotovo ni mogoče vplivati, toda cela vrsta jih sodi med tiste, ki bi lahko bili manjši ob nekoliko večji varčnosti in bolj racionalnem delu.

Največji strošek predstavlja rotopapir za Nedeljski in Ljubljanski dnevnik, saj smo v ta namen morali lani odšteti prek 30 milijonov dinarjev. Cene papirja so se lani povečale približno za petino v primerjavi s cenami iz leta 1977.

Stroški tiskanja obeh časopisov (s stroški tiska IBM vred) so lani skoraj dosegli znesek 25 milijonov dinarjev. Razen tega je še cela vrsta stroškov, nekateri med njimi so se lani močno povečali, tako da zaslužijo, da jih v tem prispevku vsaj ome-

nimo. Za material za čiščenje smo lani porabili za 50 odstotkov več, za pisarniški material 26 odstotkov več, za električno energijo 47 odstotkov več, za tekoča popravila 77 odstotkov več, za honorarje 45 odstotkov več, za dnevnice doma in v tujini 43 odstotkov več, za reprezentanco 27 odstotkov več kot leta 1977. Zanimivo je, da smo lani za strokovno usposabljanje kadrov porabili 19 tisoč dinarjev, ali pa 62 odstotkov manj kot leta 1977. Ta strošek bi v vsakem primeru lahko bil večji. Strokovno usposabljanje in izobraževanje je gotovo eden izmed najpomembnejših vidikov razvoja delovne organizacije kot je naša.

V preteklih dveh letih so se osebni dohodki v Dnevniku povečali za 72 odstotkov. Četudi je v teh letih bila precej visoka inflacija, zaposlili pa smo tudi 27 novih delavcev, so se osebni dohodki v letu 1977 in 1976 realno povečali za 27 odstotkov. Poprečni osebni dohodek je lani znašal na Dnevniku 8.440 dinarjev.

Za obstoječe realno povečanje osebnih dohodkov bi morali družbeni produkt v naši delovni organizaciji povečati za 44 odstotkov, česar pa nismo dosegli. Zato bo v prihodnje osrednja naloga spodbujanje delavcev, da bi dosegli čim večji dohodek ob manjših stroških.

M. S.

Tiskarna LP je lani ustvarila 94,7 milijona dinarjev dohodka, kar je za 42 odstotkov več kot leta 1977. Pogodbene in zakonske obveznosti iz dohodka so se lani relativno zmanjšale v prid večji reproduktivni sposobnosti delovne organizacije.

Za osebne dohodke je tiskarna lani porabila blizu 55 milijonov dinarjev, ali za 23 odstotkov več kot pred enim letom, za stanovanjsko gradnjo pa so porabili 12 odstotkov več kot leto poprej.

V tiskarni so občutno presegli plan proizvodnje tako po obsegu, kot po vrednosti. Količinski plan proizvodnje so presegli za 3,7 odstotka, vrednostni pa za prek 9 odstotkov. Največje povečanje proizvodnje so dosegli pri revijah. Količinsko so svojo proizvodnjo povečali za 26 odstotkov, vrednostno pa celo za 38 odstotkov. Do tolikšnega povečanja proizvodnje je prišlo zaradi sprememb pri tiskanju Pavlihe (iz časnika je postal revija), Super pip pa je pričel izhajati mesečno (pred tem trimesečno).

Pri časopisih je količinski obseg proizvodnje bil za 4 odstotke nad planom, vrednostno pa celo 9,5 odstotka. Pri nekaterih časopisih so povečali število strani, tako da ni prišlo do proizvodnega izpada zaradi prehoda Pavlihe med revije.

Drugače pa je bilo v proizvodnji knjig in obrazcev, pri katerih niso dosegli predvidenega obsega proizvodnje. Pri knjigah so količinsko izdelali za prek 14 odstotkov knjig manj, kot so načrtovali, vrednostno pa za slaba dva odstotka manj. Pri proizvodnji obrazcev pa so izdelali količinsko za 1,7 odstotka manj, kot so načrtovali, vrednostno pa so plan neznatno presegli. Do izpada pri proizvodnji knjig in obrazcev je prišlo, ker so zaradi neopravljanja nadurnega dela zavrnili več del, pozneje pa ni bilo mogoče dobiti primerne dela.

V primerjavi z letom 1977 so lani povečali količinski obseg proizvodnje za skoraj 6 odstotkov, vrednostno pa za dobrih 17 odstotkov. Povečanje količinskega obsega proizvodnje so dosegli zaradi povečanja števila novih delavcev za 2,2 odstotka, ostalo povečanje pa gre na račun zvišanja produktivnosti. Na enega zaposlenega v Ljudski pravici so lani izdelali 14.733 kilogramov izdelkov, ali za skoraj 500 kilogramov več kot leto poprej. V odstotkih je to za 3,48 odstotka večja proizvodnja na zaposlenega.

Zataknilo pa se je pri izvozu. Načrtovali so sicer, da bodo na tuje lahko prodali v vrednosti 4,5 milijona dinarjev, zaradi hude konkurence in slabih tržnih razmer pa so uspeli doseči izvoz v vrednosti le 1,6 milijona dinarjev.

M. S.

KADROVSKE NOVICE

Na novo so se zaposlili v Ljubljanskem dnevniku v prvem trimesečju 1979:

1. KAUCIČ Hilda — referentka prodaje za Celje 1. 1. 1979
 2. MILOVANČEVIČ Mirko — referent prodaje za Maribor 16. 1. 1979;
 3. ĐUKIČ Marija — referentka za kioske (za eno leto-nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta 18. 1. 1979)
 4. MIRT Zmago — propagandist za Goriško 1. 2. 1979;
 5. BABIČ KOŠIR-Ljuba — novinarka 23. 2. 1979;
 6. GOGALA Roger — novinar 26. 2. 1979;
 7. PAVLIN Jelka — referent sprejemnega oddelka 1. 3. 1979;
 8. MIŠIČ Boris — šofer 10. 3. 1979;
 9. KARLOVIČ Marija — saldakontist za podr. Koper 19. 3. 1979;
 10. KRISTAN Blaž — vodja ekonomske propagandne 25. 3. 1979;
 11. ZAVRL Marko — ekspeditör 20. 3. 1979;
- Odšli v prvem trimesečju:
1. CUDER Irena — operater v IBM 1. 1. 1979;
 2. SATTLER Miran — novinar urednik 31. 1. 1979;
 3. ŽELEZNIK Neva — novinarka 31. 1. 1979;
 4. SENKOVIČ Zoran — novinar-pripravnik (na odsluženje voj. roka);
 5. KAVČIČ Zalka — zbir. malih oglasov (upokojitev z 28. 2. 1979)

OSEBNI DOHODKI

V prvem letošnjem četrletju je poprečni osebni dohodek v Ljubljanskem dnevniku znašal 8.660 dinarjev, najvišji 18.457 dinarjev (urednik) in najnižji 4.103 dinarjev (snažilka).

Posvet je potekel v prostorih Politike. Od slovenskih predstavnikov so se udeležili po dva predstavnika Dela in Večera in en predstavnik Dnevnika in tiskarne Ljudske pravice ter predstavnik rep. sindikata Slovenije. Že na predhodnem sestanku v Ljubljani smo se dogovorili, naj bi pripravilo Delo material za diskusijo, ker imajo vsaj formalno dohodkovne odnose urejene.

Iz razprave in priloženega materiala je bilo razvidno, da imajo vse večje časopisne hiše dohodkovne odnose in samoupravno organiziranje vsaj formalno urejene. Organizacijo so uredili na tak način, da so formirali temeljne organizacije združenega dela (v nadaljevanju TOZD) za grafično dejavnost (tu so nekateri formirali še več TOZD kot za pripravo, za rotacijo itd.), za prodajo, za ekonomsko propagando in za redakcijo. Poleg tega so še ustanovili eno ali več delovnih skupnosti skupnih služb. Tako so naprimer v naši sosedni časopisni hiši Delo ustanovili 13 TOZD in 3 delovne skupnosti skupnih služb.

Dohodkovne odnose si urejajo z internimi cenami, kar pa ni v skladu z Zakonom o združenem delu. Tako zaračunavajo tiskarne časnikom v hiši interno ceno, časnikom izven hiše pa tržno ceno. Enako tako zaračunavajo ostale TOZD redakciji interno ceno. To ceno si takoj zaračunajo in vnovčijo, in jih potem ne zanima več, kaj bo s skupnim proizvodom in ves riziko nosi le TOZD redakcija. Pravilno pa je, da se ugotovi samo delež vsakega udeleženca na skupnem proizvodu, prihodek se pa razdeli šele takrat, ko ga prodaja in vnovči zadnji udeleženec v reprodukcijski verigi.

Veliko se je govorilo tudi o kolporterjih tiska, ki bodo morali iti do konca leta v delovno razmerje, kar bo zelo povečalo stroške zaradi večjih prispevkov. Mnenja so bila, da mora biti enotna prodajna mreža in ne kot sedaj, ko ima v enem kraju kioske po 5 časopisnih hiš.

Proti dohodkovnim odnosom v časopisnih hišah se je izjavil le predstavnik Dnevnika Novi Sad, češ, da časopis ni blago kot je to drugje, da odredijo ceno in obseg lista ter ostale pogoje v njihovi pokrajinski interesni skupnosti za informacije itd. Proti temu so bili skoraj vsi diskutanti. Na koncu se je oglasil tudi tov. Špiljak in dejal, da Zakon o združenem delu velja za vse organizacije, torej tudi za časopisne organizacije. Časopis je vsekakor skupni proizvod delavcev, ki delajo v redakciji, grafiki in v prodajnih službah. Zato je v duhu Zakona o združenem delu, da se preide med časopisnimi in grafičnimi organizacijami na dohodkovne odnose. V kolikor pa opravlja grafični del tudi dela za časnike izven svoje delovne organizacije, lahko za ta del zunanje realizacije vpostavi dohodkovne ali pa tržne odnose. To velja tudi za knjižni del.

Nadalje je tov. Špiljak poudaril, da

tudi nagrajevanje v časopisnih hišah ni pravilno, ker bazira na nekaj stalnih osnovah in variabilnem delu. Pravilno je, da vsak delavec prejme osebni dohodek za delo, ki ga je opravil in mu ni ničesar zagotovljenega vnaprej, razen minimalnega osebnega dohodka. To je pogoj napredka, ker bomo na ta način odpravili uravnilovko, ki zavira razvoj.

Kot smo že omenili, pravih dohodkovnih odnosov nimajo še nikjer v časopisnih hišah, ampak so odnosi le formalno urejeni. Pri Vjesniku, Politiki, Borbi in Delu imajo posebne ekipe strokovnjakov, ki se bavijo izključno s temi problemi. Te hiše si tudi medseboj izmenjavajo izkušnje. V preteklih dveh letih so imeli ponekod že več sistemov dohodkovnih odnosov, imeli so veliko problemov z njihovim uvajanjem, vendar se ni nobeden v celoti obnesel. Zdi se, da se je na kraju posvetovanja le izkristiliziralo, kakšni naj bi bili ti odnosi v časopisnih hišah.

Merila za delitev skupnega proizvoda naj bi bili tehnični standardi, to je družbeno priznana poraba materiala in delovnega časa za izdelavo in prodajo časopisa. Na to se dodajo še režija in pa prispevki, ki jih mora plačati TOZD. Tako izračunana lastna cena je ključ za delitev skupnega proizvoda in posamezne TOZD.

Standardi in s tem lastna cena naj bi se ugotavljala po fazah dela in ne za celotno TOZD, kot dosedaj. Tako bi naprimer ugotavljali v tiskarni lastno ceno za znak, za odtiskani izvod itd. Lastna cena celotne TOZD pa bi se ugotovila tako, da bi se seštele vse faze dela za skupni proizvod v posamezni TOZD. Tako bi dobili objektivne podatke, lastna cena za posamezno fazo dela bi se lahko primerjala med posameznimi organizacijami, kar bi vse vodilo k napredku.

Nadalje se je ugotavljalo, da mora skupni proizvod vsebovati vse prihodke časnika tako prihodek od prodaje lista, prihodke od oglasov kakor tudi dotacije.

Tudi na razne dileme diskutantov, če sindikalna organizacija v TOZD lahko vpliva na uredniško politiko ali ne, je tov. Špiljak dejal, da mora sindikat povsod delovati in da je enakopraven faktor z izdajateljskim svetom in drugimi tudi pri uredniški politiki. Politika redakcije namreč v največji meri vpliva na ekonomski položaj delavcev v časopisnih hišah.

MILAN LUKEK

NEKAJ O DELU OO ZSS TISKARNE LJUDSKE PRAVICE

OBSEŽNE NALOGE

Kaj naj človek napiše o delovanju Osnovne organizacije zveze sindikatov? Dandanašnji ima osnovna organizacija toliko nalog, da morajo delati prav vsi, ali pa zelo resno vsaj njen Izvršilni odbor, posameznik bi v obilici nalog mimogrede potonil. Delovanje osnovne organizacije se dotika pravzaprav vsega življenja v delovni organizaciji; disciplinskih primerov, planiranja, športa, kulture, samoupravljanja, socialnih problemov, gospodarjenja, produktivnosti, delovnih in življenjskih pogojev...

Naša osnovna organizacija, in z mirno vestjo lahko rečem odlični izvršilni odbor, na svojih sejah posvečajo veliko pozornost vsem tekočim vprašanjem. Priznati moramo,

da so odločitve pretehtane in če je le mogoče svoje mnenje izrazi vse članstvo po sindikalnih skupinah. To mnenje pa je seveda potem za izvršilni odbor obvezujoče. Večino vprašanj obravnavamo vsebinsko, čeprav se dogaja, da jih tudi le formalno. Sklepe in mnenja posredujemo delavskemu svetu, ki jih večinoma sprejme, nekaterih pa tudi ne. In zakaj ne?

Vzrokov je več. V tako veliki delovni organizaciji bi morali biti vsi interesi vsklajeni, žal temu vedno ni tako. Kdaj pa kdaj nekatera hotenja zavirajo posebni interesi posameznikov ali skupin, ki se zelo radi problemsko pogovarjajo šele po že sprejetih sklepih IO OO ZSS. Vendar to ni bistveno.

Bistveno je, da so vsa vprašanja pošteno premlena, o njih razmišljamo z vso resnostjo in sklepi so, tako lahko rečemo, vedno v duhu naše samoupravne socialistične usmeritve. Najlepše je, da v naši delovni organizaciji dobro sodelujejo vse družbenopolitične organizacije. Trdimo lahko celo, da ni med družbenopolitičnimi organizacijami nobenih nesoglasij, v enotnem nastopu pa je zanesljiv uspeh.

Še nekaj o sodelovanju med TOZD. S tovariši iz druge TOZD nam še ni uspelo vzpostaviti trajnejših stikov, prvi koraki pa so že storjeni. Upamo, da bomo spoznali koliko skupnega nas drži in se nam potem seveda pridružili v iskanju boljših poti v prihodnost. B. ŠEFIC

Skozi njene roke je šlo na tisoče izvodov Dnevnika. Dolga leta jih je štela, vezala, tudi na roke — kot stroj, ko primerne stroja za to delo Dnevnik še ni premogel, jih odpošiljala; imela od dela vse trde in ožuljene roke, nikoli lepo negovanih... Kajti nikoli ni imela dveh levih rok. Petdeset let ji je, Dnevnikovi ekspediterki Justi Boriškovi, ki v teh majskih dneh odhaja v zaslužni pokoj. Po službenih letih je Dnevniku svoje odslužila, pošteno odslužila vse, kar je v hiši, s katero je gor rastla dobila. No, ja, če smo čisto natančni, en dolg povezan s stanovanjem, jo še veže na Dnevnik, a o tem kasneje.

Toda Justi pravi, da ne gre rada v pokoj. Tako je utečena v posel, da se bo le težko ustavila. Rada bi delal še naprej tudi po upokojitvi, če bo le zakon to dopuščal in če jo bo naša hiša še hotela. Delala bi štiri ure na dan ali 10 ur na teden, to si želi.

Ne le zato, ker se je težko ločiti od hiše, na katero se je privadila kot kakšen hišni maček,

ji je zdravje vedno dobro služilo, skromno pojasnjuje to svojo vztrajnost in delavnost.

Počivala je vedno le ob koncu tedna, to je ves »luksus«, ki si ga je privoščila, ker je mož, tudi zaposlen v Dnevniku kot prodajni referent, razumel in nič očital, če je ob koncih tedna zbirala moči za napore delavnik... Vse dopuste je porabila za nego otrok, kadar so zboleli, da ji ne bi bilo treba jemati bolniške. Morja si je v vseh letih službovanja privoščila en sam teden, pa še takrat iz zdravstvenih razlogov, da si je pozdravila ozeblino, zapuščino iz vojnega taborišča.

Dobrih petnajst let ji je bilo, kmečkemu dekletu s Polšnika pri Litiji, ko se je njena družina vrnila iz taborišča na zapuščeno, propadajočo domačijo. Doma ni bilo ne dela ne jela, pa se je Justi odločila, da poskusi srečo v mestu. Leta 1946 se je napatila v Ljubljano. Najprej je delala pri neki šivilji, ko je ta umrla, pa se je zaposlila pri takratnem Slovenskem poročevalcu. Potem je rasla z Dnevnikom.

Justi Borišek: odhod v zaslužni pokoj. (Foto: Z. Valant)

VSE JE TREBA ODSLUŽITI

ampak še zaradi nečesa. Zaradi skrbi za otroka! Sin je v osmem razredu, hči v dvajsetem letu pa v prvem letniku ekonomske fakultete, oba sta, kot pravi, še nepreskrbljena in ju ne more pustiti na cedilu. Mora vzdržati, si govori, kot je govorila dolga leta garanja in samoodpovedovanja. Pokojnina ne bo velika in vsak honorarni dinar ji bo ob dveh otrocih dobrodošel.

Justi ni zaslužila slabo, njen poprečni mesečni zaslužek se v zadnjem času vrti okoli 8 tisočakov. Da, kar lepa plača — toda za ceno nič koliko nadur! Do zadnjega dela tudi po 15, 16 ur na dan vsakih štirinajst dni dvakrat. In tako vsa leta nazaj, mnoge noči je prebedela v naši hiši. Kar ji je kdo rekel, vedno je tisto naredila, nikoli ni rekla, ne, tega pa ne bom delala. S tem, da

»Začeli smo iz nič. Zbirali smo stare časopise, se borili za naklado, časopise smo prevažali z navadno cizo, a bilo je lepo, bili smo mladi in zagnani! Marsikdo takrat ni verjel da bo iz Dnevnika kdaj postalo to, kar je, nekateri niso verjeli, da bo uspel...« se spominja.

Ob vsej navezanosti na Dnevnikovo hišo jo nanjo veže še nekaj: dolg, povezan s stanovanjem. Družina Juste Boriškove je 14 let živela v eni sami sobi brez sanitarij. Stanovanja morda še zdaj ne bi dobila, če pred leti časopisno podjetje Komunist ne bi bilo zainteresirano, da dobi to njihovo sobo. To je toliko pospešilo njeno dolgoletno reševanje stanovanjskega problema, da je pred tremi leti dobila od Dnevnika lepo trisobno stanovanje, ki ga zna ceniti. To veselje

ji malce greni le dejstvo, da ga je dobila šele po 25 letih vestnega službovanja in da je zanj morala ob odločbi prispevati Dnevniku 6 milijonov brezobrestnega kredita. Tega denarja takrat ni imela, pa si ga je sposodila v banki. Grenki priokus čuti zato, ker ji je banka takrat šla bolj na roko kot lastna hiša, v katero je vložila 25 let svojega dela, pa najbrž tudi nekaj denarja v stanovanjski sklad...

Takrat je bil pač takšen pravilnik, ki je določal obveznost prosilca, da prispeva brezobrestni kredit, ne prej ne kasneje pa menda tega pogoja za pridobitev stanovanja ni bilo. Tako zdaj Justi vsak mesec vrača banki svoj dolg in ga bo vračala skupaj deset let, Dnevnikova hiša pa ji ga vrača v polletnih obrokih.

In če Dnevnik morda razmišlja o kakšni nagradi ali priznanju svoji marljivi in vestni ekspediterki Justi Boriškovi, verjamem, da bi se ji najlepše oddolžil in ji najbolj ustregel, če bi vrnil banki ta dolg ali pa njej enkrat za vselej izplačal vsoto, ki jo je prispevala za stanovanje kot brezobrestni kredit.

Justi s 23. majem odhaja v zaslužni pokoj. Naš ekspedit z njo izgublja eno po stažu najstarejših delavk, ki ni nikoli znala reči ne, kadar je bilo potrebno zagrabiti za delo. Njena želja je, da bi tudi po upokojitvi še naprej delala pri nas, le če bo njena delovna moč potrebna in zaželeno. Zato ji ob uradni upokojitvi lahko še najbolj toplo rečemo: hvala, Justi in kmalu nasvidenje...

MILENA ULE

SPOPRIJETI SE Z NEPRAVOČASNO DISTRIBUCIJO

Ena od bistvenih nalog ob koncu vsakega leta je planiranje, ki glede na posebnost časopisne dejavnosti in razvitost pristopov do planskih izhodišč pomeni za ves kolektiv veliko odgovornost. Za leto 1979 smo se prvič dogovorili, da dvanajstine plana ne morejo obstajati več in da je možno pravilno usmerjati in ovrednotiti posamezne sektorje glede na plan edinole v mesečnem dinamičnem planu s tem, da trimesečno vedno ugotavljamo doseganje ali preseganje, odpravljamo negativne posledice, ki naj v posameznem trimesečju dajo celotno sliko uspešnosti ali neuspešnosti poslovanja posameznih sektorjev in temeljne organizacije kot celote. Kljub temu pa se dvanajstinam v planu nismo mogli izogniti, ker so posamezni stroški, ki jih ni mogoče vnaprej dinamično planirati in so v razrezu prisotni pač tisti mesec, v katerem so nastali.

Prav zaradi dejavnosti, ki jo imamo, pa je natančno planiranje zelo vprašljivo. Priča smo nenehnim podražitvam, na katere žal ne moremo vplivati in zato so na nekaterih postavkah plana že na samem začetku neznanke, ki so ocenjene po dosežanih izkušnjah. Kljub temu nas premiki cen navzgor večkrat presenetijo in narekujejo takojšnje debalanse plana, ki pa prav gotovo niso najbolj simpatični, ker je iz tega razloga okrnjena vsebina glede na obseg.

Problem, ki je v temeljni organizaciji ob planiranju vedno prisoten, je neenoten pristop do plana na samem začetku. Na eni strani je redakcija v celoti prisotna v stroških, na drugi strani pa večina ekonomske propagande opredeljena s finančnimi pokazatelji — število izvodov brez finančnih pokazateljev in distribucija prav tako s fizičnimi pokazatelji. Na takšen način je prav gotovo zelo težko pri planiranju doseči enoten pristop pri nagrajevanju. Razmere med letom pri vsakodnevnem razreševanju problemov doseganja ali nedoseganja plana pa pričajo, da je potrebno čimprej preiti na vseh področjih na planiranje fizičnih in finančnih pokazateljev tako za Dnevnik, kakor tudi za Nedeljski dnevnik. Na ta način lahko pridobimo skupno izhodišče in skupen cilj vsakega posameznika, ki sodeluje pri izvrševanju nalog, določenih s planom za oddelek, sektor in temeljno organizacijo.

Pri planiranju pa naletimo

vsako leto tudi na probleme, ki niso samo problemi temeljne organizacije celotnega Dnevnika, ampak so vezani na plan in izhodišča plana temeljne organizacije Ljudska pravica. Ker v temeljni organizaciji Ljudska pravica — časopisni enoti, teče tudi proizvodnja drugih časopisov in ne samo Dnevnika in Nedeljskega dnevnika, nastajajo problemi pri času tiska, izidih posameznih listov, ki so vezani na delo in plan distribucije in ne nazadnje dajejo našim poslovnim partnerjem dobro ali slabo sliko opravljenega dela v celoti. Na tej relaciji doslej ni bilo vnaprej planiranih skupnih ciljev in kot izvedenka plana posamezne temeljne organizacije operativnih planov, ampak smo to reševali dnevno ali tedensko z direktnimi kontakti.

Zadnje čase je opaziti negativne posledice tovrstnega pristopa do zelo občutljive in ne nazadnje za vse nas škodljive posledice. Mnenja smo, da bi morali nemudoma, ne glede na čas v katerem smo v tem trenutku, s skupnimi močmi temeljne organizacije Ljudska pravica in temeljne organizacije Ljubljanski dnevnik v skupnem interesu rešiti problem nepravočasne distribucije posameznih časnikov. Seveda pa se ob tem ne moremo dogovoriti sami, ampak moramo v plan vključiti tudi želje in ne nazadnje tudi možnosti, ki jih imamo, da bo delo opravljeno pravočasno in točno.

Tistemu, ki ne pozna tega problema bo mogoče odveč, da

se zadržujemo z določenim poudarkom na tej temi, toda dejstvo je, da nam vsem, prav tako pa tudi dobremu ali slabemu imenu hiše kot celote, prav v tem trenutku in v tem delu delovnega procesa zadeve ne gredo najbolje od rok in mečejo slabo luč na organiziranost v hiši, kar pa nam lahko dolgoročno prinese negativne posledice.

Prednostna naloga v tem času je rebalans srednjeročnega programa za leti 1979—1980 in sestava plana 1981—1985. Obe

STROŠKI MANJŠI OD NAČRTOVANIH

Kljub nekaterim neugodnim okoliščinam je Dnevnik v prvih treh mesecih tega leta dosegel dobre poslovne rezultate. V primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu so se prihodki povečali za 18 odstotkov, izdatki pa za 17 odstotkov. Zanimivo je tudi, da so stroški precej nižji od planiranih. Konec marca so namreč dosegli le 97 odstotkov načrtovanega, toda pri tem je potrebno upoštevati, da bo v drugi polovici leta zanesljivo prišlo do podražitev osnovnih uslug in materialov, kar bo tudi vplivalo na hitrejše dviganje stroškov.

V primerjavi z prvimi tremi meseci lanskega leta so se prihodki od Dnevnika povečali za 15 odstotkov, pridobili od Nedeljskega dnevnika za 11 odstotkov, prihodki od ekonomske propagande za 5 odstotkov, prihodki od obveščevalca za 32 odstotkov ter od IBM za 43 odstotkov.

V aprilu in maju je Dnevnik ravno tako dosegal dobre poslovne rezultate. V maju smo na primer dosegli, 4,150.000 dinarjev celotnega prihodka ter kakšnih 400 tisoč dinarjev ostanka dohodka. V aprilu pa smo

temeljni organizaciji morata s skupnimi cilji in v skupnem interesu ter nastopu usklajeno pristopiti k izdelavi teh planov. To ne nazadnje narekuje tudi zakon o združenem delu in sistem samoupravnega planiranja, ki jasno začrtuje metodologijo planiranja v združenem delu.

Neglede na postavljene plane za leto 1979 pa bi bilo prav, da se v obeh temeljnih organizacijah zavzemamo glede na situacijo ob investiciji in da družbenopolitične organizacije in samoupravni organi začnejo s temeljito akcijo za zmanjšanje stroškov, vsak mesec za enoodstotno zmanjšanje stroškov. To pomeni tudi, da moramo vsi skupaj sprejeti stabilizacijske ukrepe in sprožiti akcijo za večjo produktivnost, ne nazadnje tudi za iskanje in realizacijo notranjih rezerv.

D. B.

imeli kar 650 tisoč dinarjev ostanka dohodka, saj je v tem mesecu Dnevnik in Nedeljski objavil rekordno število oglasov. Samo BEP je v aprilu dosegel 4,600.000 dinarjev dohodkov.

Naklada se je pri Dnevniku povečala v primerjavi s koncem preteklega leta. Nekoliko se je povečalo število naročnikov, prodaja v kolportazi pa je večja za tri odstotke. Pri Nedeljskem dnevniku pa se je število naročnikov rahlo zmanjšalo, povečala pa se je prodaja v kolportazi za 6 odstotkov.

Remitenda je pri Dnevniku nenehno v sprejemljivih mejah, saj ne presega višine 5 odstotkov naklade. Pri Nedeljskem dnevniku pa je dokaj visoka in dosega višino 7,7 odstotka, tako da bo potrebno ugotoviti kje so razlogi za tolikšno remitendo. Na boljšo prodajo pa bo gotovo vplivala nova rotacija in bolj točno izhajanje časopisa. Z zamudami imamo namreč nenehno precejšnje težave, to pa povzroča probleme v distribuciji in zbuja nezadovoljstvo pri bralcih.

M.S.

Več gibanja in razvedrila

Šport in rekreacija sta postala sestavni del našega življenja. Veliko slišimo in bomo o športu in rekreaciji. Pri obeh gre za razvedrilo, kratkočasje, aktivni počitek v našem prostem času, vendar pa obstaja med njima razlika. Pri športu je njegov bistveni del »tekmovanje«, »športni rezultat«, »vrhunski dosežek«, rekreacija pa ima namen sprostitve po delu, torej »igre v obliki športa«. Šport ima torej več motivov: boj, dominacijo in afirmacijo, rekreacija pa zadovoljevanje potreb po gibanju v naravi, igri itd.

Šport je zajel skoraj ves svet in nobena dežela se mu ni mogla izogniti. V športu je izražen večinoma tekmovalni duh in borba za prestrizh. Ob tej dejavnosti pa raste nova smer, ki iz pasivnih (stadionskih) gledalcev športnih prireditev skuša narediti aktivne športnike, iz fizično nedelavnih telesnoaktivne, ljudi, ki bodo sposobni prenašati bremena zmehaniziranega tehnološkega napredka.

Množični šport se vse bolj odmika od vrhunškega. Gre za poenostavitev pravil, objekti in naprave, rekviziti in metode treninga so dostopni vse večjemu krogu ljudi. Gibalna aktivnost, ki je prisotna pri vsaki športno-rekreacijski aktivnosti je temeljni razlog, da so posamezniki, delovne organizacije in širše družbene skupnosti v vse večji meri zainteresirane za športno rekreacijo. Pri rekreaciji se človek giblje po svoji izbiri, spontano, misli s svojo glavo in čuti s svojim srcem. Pri umskem delu, pri ponavljajočih se

gibih v moderni proizvodnji teh možnosti ni ali so zelo omejene. Pri delu delavce nadzoruje nadrejeni, gibanje mu diktira stroj, predmet duševne zaposlitve so delovni problemi itd. Rekreacija pa je tudi zadovoljitev družbenih interesov. Gre za kulturne vrednote, za fizično sposobnost pri ustvarjalnem delu, zdravje in obrambno sposobnost.

Interes za rekreacijo torej ni le domena posameznika, marveč mora biti interes vseh (družine, šole, delovne organizacije, krajevnih, občinskih in drugih skupnosti). Končno ima rekreacija tudi funkcijo druženja ljudi v prostem času, z namenom, da se spoznavajo, da realizira želje in namere tako posameznika kot družbe.

Tudi v tiskarni rekreaciji odprta vrata

V naši tiskarni so se na pobudo sindikata in mladine tudi odprla vrata rekreaciji. V začetku leta 1978 je bila ustanovljena Komisija za šport in rekreacijo. Že v lanskem letu je bilo čutili premik na tem področju. Nismo še storili vsega, kar bi mogli in morali, vendar nas za to opravičuje tudi nekaj objektivnih razlogov.

V letošnje leto smo zakoračili že obogateni z večjimi izkušnjami, predvsem pa z večjimi finančnimi možnostmi. Imamo vso podporo OO sindikata in drugih samoupravnih organov naše delovne organizacije. To nas tudi obvezuje, da se čimbolj trudimo, da bi naše sodelavke in sodelavci v čimvečjem številu v svojem prostem času obiskovali njim namenjene objekte. Zavedajmo se, da pogoji in možnosti za sodelovanje v rekreativni dejavnosti niso več odvisni od materialne možnosti posameznika!

SODELUJTE VSI, KER VI USTVARJATE DRUŽBENA SREDSTVA ZA REKREACIJO!

Kje, lahko in kdaj se naši člani lahko rekreirajo v prostem času?

NAMIZNI TENIS: vsak četrtek od 18. do 20. ure nad kegljiščem v parku Kodeljevo (poleg bazena). Igra se od 1. oktobra do 1. maja.

KEGLJANJE: na kegljišču KK Ljubljana v Slomškovi ulici imamo vsak torek od 14. do 15. ure 4 steze. Vložili smo prošnjo za bolj primeren termin, žal tega trenutno še ni mogoče dobiti.

PLAVANJE: na voljo imamo kartice za obisk bazena Tivoli. Vsak dan v tednu od 16. do 17.30 enkrat tedensko. Kartice se dobro koristijo in naši člani dobro plavajo. Kartice bodo lahko uporabljali do konca junija.

NOGOMET: Zelo aktivni so nogometiški, mladi in veterani. Oboji igrajo v

Trim ligi v občini Moste-Polje.

ODBOJKASII-CE: V letošnjem letu nam je uspelo dobiti tudi dvorano v šoli Toneta Tomšiča v Šaranovičevi ulici. Tudi košarkaši naj bi tu dobili svoj prostor. Tu se dobivajo ob torkih od 18. do 19.30.

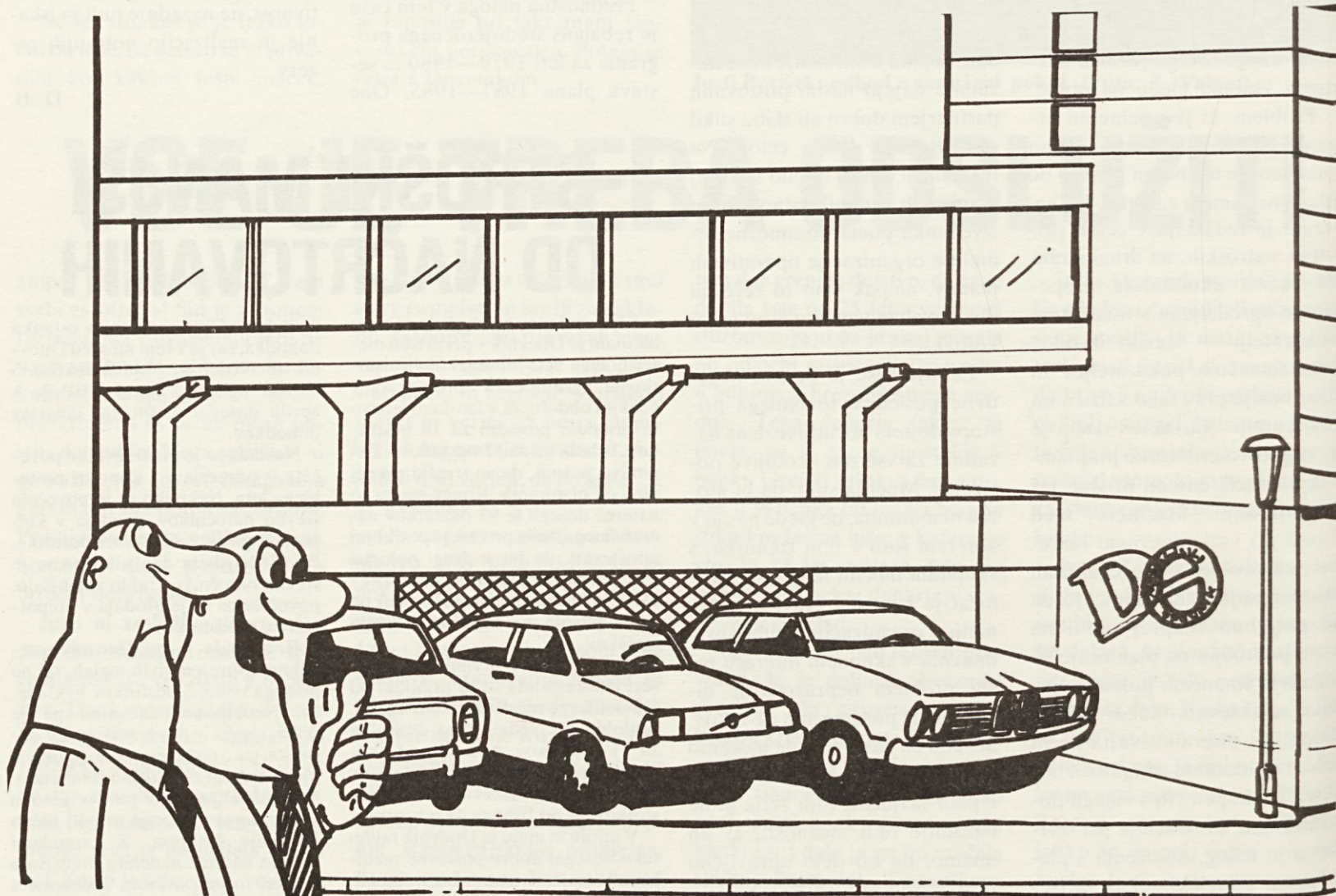
Vse to je stalna rekreacijska dejavnost. Razen tega smo se udeležili še vrste drugih tekmovalj. Tekme so imeli tudi strelci in šahisti. Udeležili smo se tudi zimskih grafičnih smučarskih tekem na Rogli na Pohorju in kegljaškega prvenstva slovenskih grafičarjev v Mariboru. O vseh nastopih in uspehih naših tekmovalcev bomo poročali v drugi številki.

Ne gre prezreti, da smo ustanovili tudi planinsko društvo z imenom »Drago Bregar« LP v spomin na našega sodelavca, ki je preminil v visokih gorah Himalaje. Vodi ga agilni predsednik Čilenšek. Že na začetku je izkazana izredna dejavnost, v njem je že včlanjenih prek 150 starih in novih planincev. Če še niste, lahko še vedno postanete njegov član. Menim, da ni potrebno poudarjati, da je **NAJVEČJA TELOVADNICA NARAVA!!!**

VEČJE SODELOVANJE pa si želimo z našimi poslovnimi prijatelji Ljubljanski dnevnik in Nedeljski. Kjerkoli nastopamo izven naše delovne organizacije, nosimo ime **LJUDSKA PRAVIKA-DNEVNIK**. Včasih potrebujemo tudi pomoč, nekateri so se nam že pridružili, upamo, da vas bo vedno več — **VABIMO VSE!**

Vsem športni pozdrav!

Predsednik
Komisije za šport in rekreacijo
SANDI PODOBNIK

»Že doslej je bilo zjutraj okrog Pravice in Dnevnika toliko avtomobilov, da si parking lahko našel le v oddaljenih ulicah. Zdaj pa, ko bodo zazidali »most vzdihlajev« med Dnevnikom in Pravico, pa bomo morali parkirišče iskati v bližini Litije.«